Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2022. gada 22. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Vide – Direktīva 2001/42/EK – Noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējums – 2. panta a) punkts – Jēdziens "plāni un programmas" – 3. panta 2. punkta a) apakšpunkts – Akti, kuri izstrādāti attiecībā uz konkrētām nozarēm un kuros paredzēti pamatprincipi turpmākās attīstības saskaņošanai Direktīvas 2011/92/ES I un II pielikumā uzskaitītajiem projektiem – 3. panta 4. punkts – Akti, kuros ir paredzēti pamatprincipi projektu turpmākās attīstības saskaņošanai – Vietējās iestādes pieņemti noteikumi par ainavu aizsardzību

Lietā C-300/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Vācija) iesniedza ar 2020. gada 4. maija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 7. jūlijā, tiesvedībā

Bund Naturschutz in Bayern eV

pret

Landkreis Rosenheim,

piedaloties:

Landesanwaltschaft Bayern,

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], A. Prehala [*A. Prechal*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurgs [*C. Lycourgos*], J. Regans [*E. Regan*], S. Rodins [*S. Rodin*], I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] un J. Pasers [*J. Passer*] (referents), tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], P. Dž. Švīrebs [*P. G. Xuereb*], N. Pisarra [*N. Piçarra*] un L. S. Rosi [*L. S. Rossi*],

ģenerāladvokāts: M. Kamposs Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: D. Diterts [*D. Dittert*], nodaļas vadītājs,

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā rakstveida procesu un 2021. gada 7. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Bund Naturschutz in Bayern eV* vārdā – *F. Heß*, *Rechtsanwältin*,

– *Landkreis Rosenheim* vārdā – *Q. Zallinger*, pārstāvis,

– *Landesanwaltschaft Bayern* vārdā – *M. Egner*, kā arī *J. Vogel* un *M. Höfler*, pārstāvji,

– Vācijas valdības vārdā – sākotnēji *J. Möller* un *D. Klebs*, kā arī *S. Heimerl*, vēlāk – *J. Möller* un *D. Klebs*, pārstāvji,

– Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, kā arī *L. Dvořáková*, pārstāvji,

– Īrijas vārdā – *M. Browne*, *J. Quaney* un *M. Lane*, kā arī *A. Joyce*, pārstāvji, kuriem palīdz *S. Kingston*, *SC*, un de *A. Carroll*, *BL*,

– Eiropas Komisijas vārdā – *C. Hermes* un *M. Noll-Ehlers*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2021. gada 16. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/42/EK (2001. gada 27. jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV 2001, L 197, 30. lpp.) 3. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 4. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Bund Naturschutz in Bayern eV* (turpmāk tekstā – "*Bund Naturschutz*") un *Landkreis Rosenheim* (Rozenheimas apriņķis, Vācija) par tādu noteikumu likumību, kuri attiecas uz aizsargājamās ainavas apvidu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2001/42 1. pantā "Mērķi" ir paredzēts:

"Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni un veicināt noturīgu attīstību, sekmējot ekoloģisko apsvērumu integrēšanu plānu un programmu sagatavošanas un pieņemšanas procesā, nodrošinot, lai saskaņā ar šo direktīvu veiktu vides novērtējumu tādiem plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi."

4 Šīs direktīvas 2. pants ir izteikts šādā redakcijā:

"Šajā direktīvā:

a) "plāni un programmas" ir plāni un programmas, tostarp ar Eiropas [Savienības] līdzfinansējumu, kā arī visi plānu un programmu grozījumi:

– kurus sagatavo un/vai pieņem valsts, reģionālā vai vietējā līmenī, vai arī tādi, ko pieņemšanai likumdošanas kārtībā parlamentā vai valdībā sagatavo iestāde, un

– kas prasīti saskaņā ar normatīviem vai administratīviem aktiem;

[..]."

5 Saskaņā ar minētās direktīvas 3. panta "Piemērošanas joma" 1.–4. punktu:

"1. Vides novērtējumu saskaņā ar 4. līdz 9. pantu veic 2. līdz 4. punktā minētajiem plāniem un programmām, kam var [būt] būtiska ietekme uz vidi.

2. Saskaņā ar 3. punktu vides novērtējumu veic visiem plāniem un programmām:

a) kas sagatavoti lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, zvejniecībā, enerģētikā, rūpniecībā, transportā, atkritumu apsaimniekošanā, ūdens resursu apsaimniekošanā, telekomunikāciju un tūrisma nozarē, pilsētas un lauku plānošanā vai zemes lietošanā un kuros noteikti pamatprincipi turpmākās attīstības saskaņošanai projektiem, kas uzskaitīti I un II pielikumā [Padomes] Direktīvai 85/337/EEK [(1985. gada 27. jūnijs) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV 1985, L 175, 40. lpp.)]; vai

b) kuru iespējamās ietekmes dēļ uz vidi noteikta prasība veikt novērtējumu saskaņā ar [Padomes] Direktīvas 92/43/EEK [(1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV 1992, L 206, 7. lpp.)] 6. vai 7. pantu.

3. Šā panta 2. punktā minētajiem plāniem un programmām, kurās noteikta nelielu teritoriju izmantošana vietējā līmenī, vai arī 2. punktā minēto plānu un programmu nelieliem grozījumiem vides novērtējums vajadzīgs tikai tad, ja dalībvalstis konstatē, ka tie var būtiski ietekmēt vidi.

4. Dalībvalstis nosaka, vai citi, 2. punktā neminēti plāni un programmas, kuros noteikti pamatprincipi [..] projektu turpmākās attīstības saskaņošanai, var būtiski ietekmēt vidi."

6 Direktīvas 2001/42 II pielikuma, kurā ir paredzēti "kritēriji, lai noteiktu direktīvas 3. panta 5. punktā minētās ietekmes iespējamo nozīmi", 1. punktā kā viens no šiem kritērijiem ir minēts "plānu un programmu raksturojums" un it īpaši šā punkta pirmajā ievilkumā – "pakāpe, līdz kādai attiecīgajā plānā vai programmā noteikti projektu un citu pasākumu pamatprincipi attiecībā uz vietas izvēli, darbības veidu, apjomu un darbības nosacījumiem vai resursu piešķiršanu".

7 Direktīva 85/337 no 2012. gada 17. februāra tika atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV 2012, L 26, 1. lpp.).

8 Saskaņā ar Direktīvas 2011/92 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu šajā direktīvā "projekts" nozīmē "celtniecības darbu vai citu ierīkošanu vai programmu izpildi", kā arī "citu iejaukšanos dabiskajā apkārtnē un ainavā, to skaitā iejaukšanos, kas saistīta ar minerālo resursu ieguvi".

9 Saskaņā ar Direktīvas 2011/92 14. panta otro daļu "atsauces uz [Direktīvu 85/337] uzskata par atsaucēm uz [Direktīvu 2011/92]".

Vācijas tiesības

BNatSchG

10 2009. gada 29. jūlija *Gesetz über Naturschutz und Landschaftspflege* (*Bundesnaturschutzgesetz*) (Likums par dabas aizsardzību un ainavu saglabāšanu; *BGBl.* 2009 I, 2542. lpp.) pamatlietā piemērojamās redakcijas (turpmāk tekstā – "*BNatSchG*") 20. panta 2. punktā ir paredzēts:

"Dabas un ainavas daļas var aizsargāt

[..]

4. kā aizsargājamās ainavas apvidus saskaņā ar 26. pantu,

[..]."

11 *BNatSchG* 26. pantā "Aizsargājamo ainavu apvidi" ir noteikts:

"(1) Aizsargājamo ainavu apvidi ir tiesiski saistošā veidā noteikti apvidi, kuros jānodrošina dabas un ainavas īpaša aizsardzība,

1. lai saglabātu, attīstītu vai atjaunotu ekosistēmas veiktspēju un darbību vai atjaunošanās spēju un ilgtspējīgi izmantotu dabas resursus, tostarp aizsargātu noteiktu savvaļas faunas un floras sugu biotopus un dzīvotnes,

2. ainavas daudzveidības, īpatnību un skaistuma vai īpašās kultūrvēsturiskās nozīmes dēļ vai

3. ņemot vērā to īpašo nozīmi atpūtas pasākumiem.

(2) Aizsargājamās ainavas apvidos – it īpaši saskaņā ar 5. panta 1. punktu un sīkāk izstrādātajiem noteikumiem – ir aizliegta jebkāda darbība, kas izmaina šo apvidu raksturu vai kas ir pretrunā to īpašajam aizsardzības mērķim."

BayNatSchG

12 2011. gada 23. februāra *Bayerisches Gesetz über den Schutz der Natur, die Pflege der Landschaft und die Erholung in der freien Natur* (*Bayerisches Naturschutzgesetz*) (Bavārijas Likums par dabas aizsardzību, ainavas saglabāšanu un atpūtu brīvā dabā; *GVBl.*, 82. lpp.) pamatlietas faktiem piemērojamās redakcijas (turpmāk tekstā – "*BayNatSchG*") 12. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Ja vien šajā likumā nav noteikts citādi, *BNatSchG* 20. panta 2. punkta 1., 2., 4., 6. un 7. apakšpunktā paredzētā dabas un ainavas daļu aizsardzība tiek nodrošināta ar normatīviem noteikumiem. [..]"

13 Saskaņā ar *BayNatSchG* 51. panta 1. punktu:

"Kompetence:

[..]

3. pieņemt noteikumus par aizsargājamās ainavas apvidiem saskaņā ar *BNatSchG* 26. pantu ir apriņķiem un bezapriņķa pašvaldībām,

[..]."

"Inntal Süd" noteikumi

14 2013. gada 10. aprīļa *Verordnung des Landkreises Rosenheim über das Landschaftsschutzgebiet "Inntal Süd"* (Rozenheimas apriņķa Noteikumi par aizsargājamās ainavas apvidu "Innas upes ielejas dienvidu daļa"; turpmāk tekstā – "*Inntal Süd* noteikumi") 1. pantā "Aizsardzības objekts" ir paredzēts:

"Innas upes austrumu un rietumu ainavu starp valsts robežu ar Austriju Kīfersfeldenes [*Kiefersfelden*] pašvaldībā un Rozenheimas pilsētas robežu aizsargā kā aizsargājamas ainavas apvidu ar nosaukumu *Inntal Süd*.

Aizsardzība attiecas uz Innas upes ūdensteci, ieskaitot tās baseinu un mitrājus."

15 *Inntal Süd* noteikumu 3. pantā "Aizsardzības mērķis" ir noteikts:

"Aizsargājamās ainavas apvidus *Inntal Süd* mērķis ir:

1. nodrošināt ekosistēmas veiktspēju; it īpaši saglabāt, aizsargāt un atjaunot aluviālos mežus un cilpveida attekas, kā arī dzīves apstākļus tipiskajām faunas un floras sugām un to biocenozēm;

2. saglabāt dabiskās ainavas daudzveidību, īpatnības un skaistumu; it īpaši stiprināt upes ainavas raksturu un saglabāt lauksaimniecības kultūras ainavu;

3. saglabāt un optimizēt ūdens režīma darbību, lai veicinātu arī Innas upes un tās pieteku ūdensteces nepārtrauktību, kā arī virszemes noteces aizturi; un

4. aizsargāt un saglabāt sabiedrībai nozīmīgus ainavas elementus atpūtas pasākumiem, vienlaikus, cik vien iespējams, respektējot dabu un ainavu, un virzīt atpūtnieku plūsmu."

16 Šo noteikumu 4. pants "Aizliegumi" ir formulēts šādi:

"Aizsargājamās ainavas apvidos ir aizliegta jebkāda darbība, kas izmaina to raksturu vai ir pretrunā izvirzītajam aizsardzības mērķim (3. pants)."

17 Minēto noteikumu 5. pantā "Atļaujas saņemšanas pienākums" ir noteikts:

"(1) *Landratsamt Rosenheim* [Rozenheimas apriņķa administrācijas] – zemākās instances dabas aizsardzības iestādes (*BayNatSchG* 43. panta 2. punkta 3. apakšpunkts) – atļauja ir jāsaņem ikvienam, kas aizsargājamās ainavas apvidū vēlas

1. būvēt, pārbūvēt vai pārveidot jebkāda veida objektus (*Bayerische Bauordnung* [Bavārijas Būvniecības likuma] 2. panta 1. punkts), pat ja saskaņā ar būvnoteikumiem atļauja nav nepieciešama; šajā kategorijā tostarp ietilpst

a) ēkas, piemēram, mājokļi, lauksaimniecības vai mežsaimniecības ēkas, vasarnīcas, laivu, pludmales vai instrumentu nojumes, tirdzniecības vietas [..];

b) žogi un citas barjeras;

c) piestātnes un krasta konstrukcijas;

d) zemes virsmas pārveidošana, veicot rakumus vai uzbērumus, it īpaši jaunu karjeru, grantsbedru, smilšu, dubļu un māla bedru un citu perforāciju, kā arī terehonu izmantošana. Iepriekš minētais neattiecas uz uzbērumiem vai rakumiem, kuru virsmas laukums nepārsniedz 500 m^2 un 0,3 m augstumu vai dziļumu un kuru mērķis ir uzlabot lauksaimniecībā izmantotās zemes augsni;

2. ciktāl tie nav objekti, kas minēti 1. punktā,

a) uzstādīt paneļus un plakātus, t.sk. reklāmas aprīkojumus, kuru virsmas laukums pārsniedz 0,5 m^2, ja vien tie nav dzīvojamās ēkās un tirdzniecības telpās izvietotas mājokļu vai uzņēmumu nosaukumu norādes;

b) uzstādīt vadus, kabeļus vai caurules virs un zem zemes virsmas, kā arī uzstādīt stabus;

c) izveidot vai būtiski pārveidot ceļus, celiņus vai laukumus, konkrēti – kempingus, sporta laukumus, rotaļlaukumus, peldvietas vai līdzīgus objektus;

d) novietot tirdzniecības furgonus vai uzstādīt, novietot un izmantot tirdzniecības vietas un tirdzniecības automātus;

3. pārvietoties ar jebkāda veida mehāniskajiem transportlīdzekļiem ārpus ceļiem, celiņiem un teritorijām, kas pieejami vispārīgajai lietošanai, vai novietot tos šādās vietās; [..]

4. iegūt ūdeni no zemes virsmas lielākā daudzumā, nekā atļauts koplietošanas vajadzībām, vai no zemes dzīlēm, pārveidot ūdenstilpes, to krastus vai gultnes, ūdens ieplūdi vai aizplūšanu vai pjezometrisko līmeni, veidot jaunas ūdenstilpes vai ierīkot drenāžas sistēmas;

5. nosusināt, izsausināt vai citādi iznīcināt biotopus ar īpašu ekoloģisku nozīmi *BNatSchG* 30. panta un *BayNatSchG* 23. panta izpratnē vai nodarīt tiem būtisku kaitējumu, it īpaši [šajā kategorijā ietilpst] nestabilie purvi, sāļie purvi, niedrāji, purvāji, ar grīšļiem un niedrēm apaugušas mitrās pļavas, molīniju pļavas, avoti, purvainas mežu zemes, meži, purvainie apvidi un aluviālie meži, kā arī dabiskas vai daļēji dabiskas tekošu iekšējo ūdeņu vai stāvošu ūdeņu platības, ieskaitot to krastus un attiecīgo dabisko vai daļēji dabisko veģetāciju, un dabiskas vai daļēji dabiskas sēres, cilpveida attekas un periodiski applūstošās teritorijas; [..]

6. uzart siena pļavas, pārveidot tās vairākkārt pļaujamās ganībās, mēslot, noganīt, apmežot;

7. vajāt, sagūstīt vai nogalināt savvaļas dzīvniekus vai iznīcināt to vairošanās vai dzīvotņu vietas vai to ligzdas;

8. izcirst, nozāģēt vai citādi iznīcināt atklātās vietās un ārpus meža augošus atsevišķus kokus, dzīvžogus, birzis vai lauku krūmus, kas raksturo ainavu; [..]

9. pilnīgi vai daļēji izcirst mežaudzes, veikt pirmo apmežošanu vai šajā kontekstā veikt kailcirti, kuras platība pārsniedz 0,5 hektārus, pārveidot lapkoku, jauktu koku vai aluviālus mežus galvenokārt skujkoku mežos vai ieviest īpašus kultūraugus (piemēram, kokaudzētavas);

10. postīt vai būtiski pārveidot ūdenstilpju piekrastes veģetāciju, niedrājus vai meldrājus vai ūdensaugu populācijas, ietiekties niedrājos vai ūdensaugu masās un izmantot ķīmiskos līdzekļus, lai iznīcinātu vai kontrolētu niedrājus vai lai attīrītu grāvjus; [..]

11. noglabāt neatļautās vietās atkritumus, gruvešus u.c. materiālus, ciktāl tiem jau nav piemērojams tiesiskais regulējums par atkritumiem, lai arī nav paredzēts veikt uzbērumu tiesiskā regulējuma par būvniecību izpratnē;

12. uzsliet teltis vai novietot dzīvojamos treilerus (tostarp saliekamās [dzīvojamās] piekabes) vai kemperus neatļautās vietās vai arī atļaut šādas darbības;

13. atļaut lidaparātiem *Luftverkehrsgesetz* [Aviācijas likuma] izpratnē pacelties vai nolaisties ārpus atļautajiem lidlaukiem.

(2) Ja vien citās tiesību normās nav noteikts citādi, atļauju izsniedz, ja paredzētais pasākums neizraisa sekas, kas minētas 4. pantā, vai ja šādas sekas var kompensēt, piemērojot papildu noteikumus.

[..]"

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

18 2013. gada 10. aprīlī Rozenheimas apriņķis pieņēma *Inntal Süd* noteikumus, iepriekš neveicot ietekmes uz vidi novērtējumu saskaņā ar Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunktu vai vismaz pētījumu, lai noteiktu, vai šie noteikumi var būtiski ietekmēt vidi, atbilstoši šīs direktīvas 3. panta 4. punktam.

19 Ar šiem noteikumiem par aizsargājamu tika atzīts apgabals aptuveni 4021 ha apmērā, proti, aptuveni par 650 ha mazāks apgabals nekā tas, uz ko attiecās iepriekšējie 1952. un 1977. gadā pieņemtie noteikumi, kuri ar minētajiem noteikumiem tika pilnībā vai daļēji tika atcelti.

20 *Bund Naturschutz*, vides aizsardzības apvienība, kas piedalījās *Inntal Süd* noteikumu izstrādes procesā, apstrīdēja šos noteikumus *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Bavārijas federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa, Vācija), kura tās prasību noraidīja kā nepieņemamu.

21 *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Vācija) ir jālemj par revīzijas sūdzību, kura iesniegta par pirmās instances tiesas nolēmumu.

22 Iesniedzējtiesa uzskata, ka revīzijas sūdzība ir pieņemama tikai tad, ja saskaņā ar Direktīvu 2001/42 Rozenheimas apriņķim bija pienākums pirms *Inntal Süd* noteikumu pieņemšanas veikt ietekmes uz vidi novērtējumu atbilstoši šīs direktīvas 3. panta 2. punkta a) apakšpunktam vai veikt vismaz pētījumu, lai noteiktu, vai šie noteikumi varēja būtiski ietekmēt vidi, saskaņā ar minētās direktīvas 3. panta 4. punktu. Šādā gadījumā revīzijas sūdzība būtu jāapmierina arī pēc būtības.

23 Šajā kontekstā iesniedzējtiesa uzskata, ka *Inntal Süd* noteikumi ir plāns vai programma Direktīvas 2001/42 2. panta a) punkta izpratnē.

24 Tomēr tai ir šaubas, pirmkārt, par to, vai šie noteikumi ir uzskatāmi par tādiem, kuros ir ietverti pamatprincipi projektu turpmākās attīstības saskaņošanai šīs direktīvas 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Tā norāda, ka, lai arī minētajos noteikumos ir paredzēti vispārīgi aizliegumi un pienākumi saņemt atļauju attiecībā uz daudziem projektiem un lietošanas veidiem, tajos nav īpašu noteikumu par atļaujas piešķiršanu Direktīvas 2011/92 I un II pielikumā uzskaitītajiem projektiem, bet gan šie noteikumi ir vērsti uz to, lai prioritāri šie projekti netiktu pieļauti vai vismaz tiktu pielāgoti, ņemot vērā dabas aizsardzības mērķi. Tādējādi rodoties jautājums, vai, lai plāns vai programma ietilptu Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta piemērošanas jomā, tam ir jābūt konkrēti vērstam uz šiem projektiem vai saistītam ar tiem vai arī pietiek ar to, ka plāns vai programma – it īpaši tā piemērošanas jomas tvēruma dēļ – pat tikai sakritības pēc iekļauj arī minētos projektus, ja tie paši par sevi nav ņemti vērā un atļaujas piešķiršana tiem nav tieši reglamentēta.

25 Otrkārt, iesniedzējtiesai nav skaidrs, vai plāna vai programmas "sagatavošana" Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē nozīmē, ka tiem ir jābūt mērķtiecīgi vērstiem uz kādu no šajā tiesību normā minētajām nozarēm, vai arī pietiek ar to, ka attiecīgais plāns vai programma konkrēti ietekmē dažas no šīm nozarēm, piemēram, lauksaimniecību, mežsaimniecību vai zemes lietošanu, kaut arī tas ir izstrādāts nozarē, uz kuru minētais noteikums neattiecas, piemēram, dabas aizsardzībā un ainavas saglabāšanā – kā tas esot šajā lietā.

26 Visbeidzot, treškārt, gadījumā, ja būtu jāuzskata, ka Rozenheimas apriņķim nebija jāveic ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunktu, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai šīs direktīvas 3. panta 4. punkta piemērošanas nosacījums ir tāds, ka pastāv konkrēta saikne starp plānu un programmu, no vienas puses, un projektiem, no otras puses. Ja atbilde ir apstiprinoša, būtu jānoskaidro, cik konkrētai ir jābūt šai saiknei.

27 Šādos apstākļos *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Direktīvas 2001/42] 3. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pamatprincipi turpmākās attīstības saskaņošanai projektiem, kas uzskaitīti [Direktīvas 2011/92] I un II pielikumā, tiek noteikti jau tad, kad dabas un ainavas aizsardzības noteikumos ir paredzēti vispārīgi aizliegumi ar iespēju atkāpties no aizlieguma, kā arī atļauju saņemšanas prasības, kam nav īpašas saistības ar [Direktīvas 2011/92] pielikumos minētajiem projektiem?

2) Vai [Direktīvas 2001/42] 3. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka plāni un programmas ir sagatavoti lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, zemes lietošanā u.tml. tad, ja to mērķis ir noteikt pamatprincipus, kas ir tieši piemērojami vienai vai vairākām attiecīgajām jomām? Vai arī pietiek ar to, ka dabas un ainavas aizsardzības nolūkā tiek reglamentēti vispārīgi aizliegumi un atļauju saņemšanas prasības, kas atļaujas procedūrā ir jāizvērtē attiecībā uz daudziem projektiem un izmantošanas veidiem un var netieši ("automātiski") ietekmēt vienu vai vairākas attiecīgās jomas?

3) Vai [Direktīvas 2001/42] 3. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pamatprincipi projektu turpmākās attīstības saskaņošanai ir noteikti, ja noteikumos, kas pieņemti dabas un ainavas aizsardzībai, ir paredzēti vispārīgi aizliegumi un atļauju saņemšanas prasības daudziem abstrakti noteiktiem projektiem un pasākumiem aizsargājamā teritorijā, bet noteikumu pieņemšanas laikā konkrēti projekti nav nedz paredzēti, nedz plānoti un tādēļ nav konstatējama īpaša saistība ar konkrētiem projektiem?"

28 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 16. panta trešajai daļai Vācijas valdība ir lūgusi šo lietu izspriest Tiesas virspalātai.

Par lūgumu atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu

29 Pēc ģenerāladvokāta secinājumu nolasīšanas *Bund Naturschutz* ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2021. gada 13. oktobrī, lūdza, lai tiktu izdots rīkojums atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu saskaņā ar Tiesas Reglamenta 83. pantu.

30 Lai pamatotu savu lūgumu, *Bund Naturschutz* būtībā apgalvo, ka ģenerāladvokāta secinājumos ir norādīts uz jaunu apstākli, proti, Vācijas tiesību aktu grozījumiem pēc tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai – šim apstāklim esot nozīme saistībā ar atbildi, kura Tiesai jāsniedz uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, it īpaši saistībā ar jautājumu par to, vai ir jāierobežo pasludināmā sprieduma iedarbība laikā. Šajā sakarā *Bund Naturschutz* it īpaši atsaucas uz minēto secinājumu 120., 122., 129., 130. un 132. punktu.

31 Atbilstoši Reglamenta 83. pantam Tiesa, uzklausījusi ģenerāladvokātu, jebkurā brīdī var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai ja kāds lietas dalībnieks pēc šīs daļas pabeigšanas iesniedz ziņas par jaunu faktu, kam var būt izšķiroša ietekme uz Tiesas nolēmumu, vai arī ja lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kuru lietas dalībnieki vai Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas nav apsprieduši.

32 Šajā gadījumā Tiesa, uzklausījusi ģenerāladvokātu, tomēr uzskata, ka pēc rakstveida procesa un tajā noturētās tiesas sēdes tās rīcībā ir visa nepieciešamā informācija, lai pieņemtu nolēmumu, un ka *Bund Naturschutz* norādītajiem jaunajiem faktiem nevar būt izšķirošas ietekmes uz nolēmumu, kas Tiesai jāpieņem. Turklāt tā norāda, ka šī lieta nav jāizskata, pamatojoties uz argumentiem, kurus ieinteresētās personas nav apspriedušas. Šādos apstākļos nav jāizdod rīkojums par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

33 Ar saviem jautājumiem iesniedzējtiesa jautā Tiesai, vai tāds valsts pasākums kā *Inntal Süd* noteikumi, kura mērķis ir dabas un ainavas aizsardzība un ar kuru šajā nolūkā ir noteikti vispārīgi aizliegumi un pienākumi saņemt atļauju, ir kāds no Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem plāniem un programmām, attiecībā uz kuriem ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, vai vismaz kāds no šīs direktīvas 3. panta 4. punktā minētajiem plāniem un programmām, attiecībā uz kuriem dalībvalstīm ir jānoskaidro, vai tie var būtiski ietekmēt vidi.

34 Taču šo prejudiciālo jautājumu pamatā esošo premisu, proti, ka šādi noteikumi ir plāns vai programma Direktīvas 2001/42 2. panta a) punkta izpratnē, apstrīd gan Rozenheimas apriņķis, gan *Landesanwaltschaft Bayern* (Bavārijas federālās zemes prokuratūra, Vācija) – persona, kas iestājusies pamatlietā.

35 Šajā ziņā Direktīvas 2001/42 2. panta a) punktā "plāni un programmas" ir definēti kā plāni un programmas, kas atbilst diviem tajā paredzētiem kumulatīviem nosacījumiem, proti, pirmkārt, tie ir jāsagatavo un/vai jāpieņem iestādei valsts, reģionālā vai vietējā līmenī vai tiem ir jābūt iestādes sagatavotiem to pieņemšanai likumdošanas kārtībā parlamentā vai valdībā (pirmais nosacījums), un, otrkārt, tiem ir jābūt prasītiem saskaņā ar normatīviem vai administratīviem aktiem (otrais nosacījums) (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 25. jūnijs, A u.c. (Vējturbīnas Ālterā un Nēvelē), C-24/19, EU:C:2020:503, 33. punkts).

36 Šajā gadījumā pirmais nosacījums ir izpildīts, jo atbilstoši iesniedzējtiesas norādītajam *Inntal Süd* noteikumus pieņēma Rozenheimas apriņķis, kas ir uzskatāms par vietējo iestādi.

37 Attiecībā uz otro nosacījumu – no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka par "prasītiem" Direktīvas 2001/42 izpratnē un tās piemērošanas nolūkā ir jāuzskata plāni un programmas, kuru pieņemšana ir reglamentēta valsts normatīvajos aktos, kuros ir paredzētas iestādes, kuru kompetencē ir tos pieņemt, un to sagatavošanas procedūra (spriedumi, 2012. gada 22. marts, *Inter-Environnement Bruxelles* u.c., C-567/10, EU:C:2012:159, 31. punkts; 2018. gada 7. jūnijs, *Thybaut* u.c., C-160/17, EU:C:2018:401, 43. punkts, kā arī 2019. gada 12. jūnijs, *Terre wallonne*, C-321/18, EU:C:2019:484, 34. punkts). Tādējādi, ņemot vērā šīs tiesību normas mērķi, proti, nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni, un lai saglabātu tās lietderīgo iedarbību, plāns vai programma ir jāuzskata par "prasītu", ja valsts tiesībās ir īpašs juridiskais pamats, kas ļauj kompetentajām iestādēm to pieņemt, pat ja šī pieņemšana nav obligāta (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 7. jūnijs, *Inter-Environnement Bruxelles* u.c., C-671/16, EU:C:2018:403, 38.–40. punkts).

38 Kaut arī Bavārijas federālās zemes prokuratūra apstrīd šīs judikatūras pamatotību, ir jānorāda, ka Tiesa – veikusi visaptverošu pārbaudi par Direktīvas 2001/42 2. panta a) punkta formulējumu dažādās valodu versijās, kā arī par šīs tiesību normas kontekstu un ģenēzi, šīs direktīvas mērķiem un Savienības starptautiskajām saistībām – to ir apstiprinājusi 2020. gada 25. jūnija spriedumā A u.c. (Vējturbīnas Ālterā un Nēvelē) (C-24/19, EU:C:2020:503, 36.–52. punkts).

39 Šajā gadījumā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka *Inntal Süd* noteikumi tika pieņemti, pamatojoties uz *BNatSchG* 20. panta 2. punkta 4. apakšpunktu un 26. pantu kopsakarā ar *BayNatSchG* 12. panta 1. punkta pirmo teikumu un 51. panta 1. punkta 3. apakšpunktu. Tātad otrais nosacījums, kas paredzēts Direktīvas 2001/42 2. panta a) punkta otrajā ievilkumā, arī šķiet izpildīts.

40 Rozenheimas apriņķis un Bavārijas federālās zemes prokuratūra tomēr apgalvo, ka tādi noteikumi kā *Inntal Süd* noteikumi nav uzskatāmi par "plānu" vai "programmu", jo vispārēji un abstrakti noteikumi, kuros ir paredzēti vispārīgi priekšraksti nenoteiktam situāciju skaitam, neietilpstot Direktīvas 2001/42 piemērošanas jomā.

41 Šajā ziņā tomēr ir jāatgādina, ka attiecīgo tiesību aktu vispārējais raksturs neliedz šos aktus kvalificēt kā "plānus un programmas" šīs direktīvas 2. panta a) punkta izpratnē. Proti, lai gan no šīs tiesību normas formulējuma izriet, ka jēdziens "plāni un programmas" var attiekties uz normatīviem aktiem, kas ir pieņemti likumdošanas, reglamentējošā vai administratīvā ceļā, šajā direktīvā tieši nav iekļautas speciālās normas par tādu politiku vai vispārējo regulējumu, kas būtu jānorobežo no plāniem un programmām minētās direktīvas izpratnē. Tas, ka valsts tiesību akts zināmā mērā ir abstrakts un tā mērķis ir pārveidot kādu ģeogrāfisko zonu, norāda uz tā plāna vai programmas dimensiju un neliedz to iekļaut jēdzienā "plāni un programmas" (spriedums, 2020. gada 25. jūnijs, A u.c. (Vējturbīnas Ālterā un Nēvelē), C-24/19, EU:C:2020:503, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).

Par pirmo un otro jautājumu

42 Ar pirmo un otro jautājumu, kuri ir jāaplūko kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts pasākums, kura mērķis ir dabas un ainavas aizsardzība un ar kuru šajā nolūkā ir paredzēti vispārīgi aizliegumi un pienākumi saņemt atļauju, ietilpst šīs tiesību normas piemērošanas jomā.

43 Iesākumā ir jāatgādina, ka, pirmkārt, atbilstoši Direktīvas 2001/42 1. pantam tās mērķis ir nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni un sekmēt vides apsvērumu integrēšanu plānu un programmu sagatavošanas un pieņemšanas procesā, lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību, nodrošinot, ka saskaņā ar šo direktīvu tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums tādiem plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi.

44 Otrkārt, ņemot vērā Direktīvas 2001/42 mērķi nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni, noteikumi, kuros ir reglamentēta šīs direktīvas piemērošanas joma, tostarp tie, kuros ir izklāstītas direktīvā paredzēto aktu definīcijas, ir jāinterpretē plaši (spriedums, 2019. gada 12. jūnijs, *CFE*, C-43/18, EU:C:2019:483, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

45 Turklāt Tiesa ir vairākkārt nospriedusi, ka jēdziens "plāni un programmas" ietver ne tikai to sagatavošanu, bet arī grozīšanu, un tādējādi tā mērķis ir nodrošināt, ka attiecībā uz priekšrakstiem, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi, tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums (spriedums, 2019. gada 12. jūnijs, *CFE*, C-43/18, EU:C:2019:483, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).

46 Šajā kontekstā no Direktīvas 2001/42 3. panta 1. punkta izriet, ka ietekmes uz vidi novērtējums ir jāveic attiecībā uz šīs direktīvas 3. panta 2.–4. punktā minētajiem plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi.

47 Saskaņā ar minētās direktīvas 3. panta 2. punkta a) apakšpunktu šāds ietekmes uz vidi novērtējums ir jāveic sistemātiski attiecībā uz visiem plāniem un programmām, kas atbilst diviem kumulatīviem nosacījumiem, proti, tie ir sagatavoti attiecībā uz šajā tiesību normā minētajām nozarēm (pirmais nosacījums), un tajos ir noteikti pamatprincipi turpmākās attīstības saskaņošanai Direktīvas 2011/92 I un II pielikumā uzskaitītajiem projektiem (otrais nosacījums).

Par pirmo nosacījumu, kas paredzēts Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā

48 Saskaņā ar Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunktu, lai uz plāniem un programmām attiektos šī tiesību norma, tiem ir jābūt sagatavotiem lauksaimniecības, mežsaimniecības, zvejniecības, enerģētikas, rūpniecības, transporta, atkritumu apsaimniekošanas, ūdens resursu apsaimniekošanas, telekomunikāciju, tūrisma, pilsētu un lauku teritorijas plānošanas vai zemes lietošanas nozarēs.

49 Attiecībā uz prasību, ka plāniem un programmām ir jābūt "sagatavotiem" Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā uzskaitītajās nozarēs, Tiesa jau ir nospriedusi, ka šī prasība ir izpildīta, ja attiecīgais plāns vai programma "attiecas" uz kādu no šīm nozarēm (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 27. oktobris, *D'Oultremont* u.c., C-290/15, EU:C:2016:816, 44. punkts, kā arī 2020. gada 25. jūnijs, A. u.c. (Vējturbīnas Ālterā un Nēvelē), C-24/19, EU:C:2020:503, 66. punkts).

50 Šajā ziņā konkrētāk ir jānorāda – apstāklis, ka Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir atsauce gan uz "[teritorijas] plānošanu", gan uz "zemes lietošanu", skaidri norāda, ka "pilsētas un lauku [teritorijas] plānošanas vai zemes lietošanas" nozare nav tikai zemes lietojuma noteikšana šaurā nozīmē, proti, teritorijas sadalīšana zonās un šajās zonās atļauto darbību noteikšana, bet ka šī nozare katrā ziņā ietver plašāku jomu (spriedumi, 2018. gada 7. jūnijs, *Thybaut* u.c., C-160/17, EU:C:2018:401, 48. punkts, kā arī 2018. gada 7. jūnijs, *Inter-Environnement Bruxelles* u.c., C-671/16, EU:C:2018:403, 43. punkts).

51 Turklāt tas, ka plāna vai programmas galvenais mērķis ir vides aizsardzība, tostarp ainavas aizsardzība, neizslēdz to, ka tas var arī "attiekties uz" kādu no minētās direktīvas 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā uzskaitītajām nozarēm, it īpaši teritorijas plānošanas vai zemes lietošanas nozari (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 10. septembris, *Dimos Kropias Attikis*, C-473/14, EU:C:2015:582, 20. un 46. punkts).

52 Turklāt vides aizsardzības nolūkos izstrādāto plānu un programmu – it īpaši vispārpiemērojamu pasākumu, kuriem, tāpat kā *Inntal Süd* noteikumiem, ir šāds mērķis, – pati būtība parasti ir reglamentēt cilvēka darbības, kurām ir būtiska ietekme uz vidi, proti, it īpaši tās, kuras ietilpst Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā uzskaitītajās nozarēs (skat., piemēram,

spriedumus, 2010. gada 17. jūnijs, *Terre wallonne* un *Inter-Environnement Wallonie*, C-105/09 un C-110/09, EU:C:2010:355, kā arī 2012. gada 28. februāris, *Inter-Environnement Wallonie* un *Terre wallonne*, C-41/11, EU:C:2012:103).

53 Šajā gadījumā, kā to būtībā ir uzsvēris ģenerāladvokāts secinājumu 65.–67. punktā, *Inntal Süd* noteikumos ir ietvertas normas, kas attiecas uz darbībām, kuras citastarp ietilpst lauksaimniecības nozarē (5. panta 1. punkta 6. apakšpunkts), mežkopības nozarē (5. panta 1. punkta 8. un 9. apakšpunkts), transporta nozarē (5. panta 1. punkta 3. un 13. apakšpunkts), ūdens resursu apsaimniekošanas nozarē (5. panta 1. punkta 4. apakšpunkts), kā arī pilsētas un lauku teritorijas plānošanas vai zemes lietošanas nozarē (5. panta 1. punkta 1. un 2. apakšpunkts).

54 Līdz ar to pirmais Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētais nosacījums šķiet izpildīts, bet tas tomēr ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

Par otro nosacījumu, kas paredzēts Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā

55 No Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta izriet, ka šajā tiesību normā paredzētais otrais nosacījums ir izpildīts, ja, pirmkārt, attiecīgajos plānos vai programmās ir noteikti pamatprincipi projektu turpmākās attīstības saskaņošanai un, otrkārt, šie projekti ir to projektu vidū, kas uzskaitīti Direktīvas 2011/92 I un II pielikumā.

56 Pirmām kārtām, runājot par jautājumu, vai tādi noteikumi kā *Inntal Süd* noteikumi attiecas uz Direktīvas 2011/92 I vai II pielikumā uzskaitītajiem projektiem, ir jānorāda, ka jēdziens "projekts", kā tas ir definēts Direktīvas 2011/92 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā, nevar tikt uzskatīts par tādu, kas aptver atsevišķas darbības, kuru veikšanai saskaņā ar šiem noteikumiem ir nepieciešams saņemt atļauju, piemēram, "tirdzniecības furgonu novietošanu" (5. panta 1. punkta 2. apakšpunkta d) punkts), "savvaļas dzīvnieku vajāšanu, sagūstīšanu vai nogalināšanu" (5. panta 1. punkta 7. apakšpunkts) vai "lidaparātu pacelšanos vai nolaišanos" (5. panta 1. punkta 13. apakšpunkts). Proti, no judikatūras izriet, ka ar šo jēdzienu ir saprotami darbi vai iejaukšanās, kas izmaina teritorijas fizisko stāvokli (spriedums, 2020. gada 9. septembris, *Friends of the Irish Environment*, C-254/19, EU:C:2020:680, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

57 Tomēr – papildus tam, ka *Inntal Süd* noteikumu 4. pantā aizsargājamo ainavu apvidū ir aizliegta "jebkāda darbība, kas izmaina [tā] raksturu vai ir pretrunā izvirzītajam aizsardzības mērķim" – šo noteikumu 5. panta 1. punktā ir paredzēts, ka atļauja ir jāsaņem arī citastarp, lai izveidotu vai būtiski pārveidotu ceļus, celiņus vai laukumus, konkrēti – kempingus, sporta laukumus, rotaļlaukumus, peldvietas vai līdzīgus objektus (2. punkta c) apakšpunkts), lai pārveidotu ūdenstilpes, to krastus vai gultnes, ūdens ieplūdi vai aizplūšanu vai pjezometrisko līmeni, veidotu jaunas ūdenstilpes vai ierīkotu drenāžas sistēmas (4. punkts), kā arī lai pilnīgi vai daļēji izcirstu mežaudzes, veiktu pirmo apmežošanu vai šajā kontekstā veiktu kailcirti, kuras platība pārsniedz 0,5 hektārus (9. punkts).

58 Šādas darbības var ietilpt projektos, kuri uzskaitīti Direktīvas 2011/92 I un II pielikumā, it īpaši I pielikuma 7. punkta b) un c) apakšpunktā, kā arī II pielikuma 1. punkta c) un d) apakšpunktā, 10. punkta e) un f) apakšpunktā un 12. punkta d) apakšpunktā.

59 Turklāt darbības, ar kurām tiek būvēta, grozīta vai mainīta jebkāda veida *Inntal Süd* noteikumu 5. panta 1. punktā minēto būvju izmantošana, var būt uzskatāmas par tādām, kuras ietilpst vairākos Direktīvas 2011/92 I un II pielikumā uzskaitītajos projektos.

60 Otrām kārtām, attiecībā uz jautājumu, vai tādi noteikumi kā *Inntal Süd* noteikumi paredz pamatprincipus projektu turpmākās attīstības saskaņošanai, ir jāatgādina, ka jēdziens "plāni un programmas" attiecas uz visiem aktiem, kas, nosakot attiecīgajā nozarē piemērojamos noteikumus un kontroles mehānismus, paredz būtisku kritēriju un detalizētu nosacījumu kopumu, lai atļautu un īstenotu vienu vai vairākus projektus, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi (spriedums, 2020. gada 25. jūnijs, A u.c. (Vējturbīnas Ālterā un Nēvelē), C-24/19, EU:C:2020:503, 67. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

61 Šādas interpretācijas mērķis ir nodrošināt, ka attiecībā uz priekšrakstiem, kas var būtiski ietekmēt vidi, tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums (spriedums, 2020. gada 25. jūnijs, A u.c. (Vējturbīnas Ālterā un Nēvelē), C-24/19, EU:C:2020:503, 68. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

62 Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā izvirzītā prasība, ka attiecīgajā plānā vai programmā ir jānosaka pamatprincipi turpmākās attīstības saskaņošanai Direktīvas 2011/92 I un II pielikumā uzskaitītajiem projektiem, ir jāuzskata par izpildītu, ja šajā plānā vai programmā ir paredzēts būtisks kritēriju un detalizētu nosacījumu kopums, lai atļautu un īstenotu vienu vai vairākus šādus projektus, it īpaši attiecībā uz šo projektu īstenošanas vietu, veidu, lielumu un darbības nosacījumiem vai ar šiem projektiem saistīto resursu piešķiršanu.

63 Savukārt minētā prasība nav izpildīta tāda plāna vai programmas gadījumā, kurā, lai gan šis plāns vai programma attiecas uz Direktīvas 2011/92 I un II pielikumā uzskaitītajiem projektiem, šādi kritēriji vai detalizēti nosacījumi nav paredzēti.

64 Šajā gadījumā šķiet, ka ar *Inntal Süd* noteikumu 5. panta 1. punktu attiecībā uz aizsardzības zonu, kas definēta šo noteikumu 1. pantā, ir tikai paredzēts, ka noteiktas darbības un projekti, tostarp Direktīvas 2011/92 I un II pielikumā uzskaitīto veidu projekti, ir pakārtoti atļaujas saņemšanas pienākumam.

65 Šajā tiesību normā attiecībā uz dažiem no šiem projektiem gan ir definēts lielums, kuru pārsniedzot to īstenošanai ir nepieciešama iepriekšēja atļauja. Tomēr pat šādos gadījumos minētajā tiesību normā nav paredzēti kritēriji vai detalizēti nosacījumi šo projektu atļaušanai un īstenošanai.

66 No *Inntal Süd* noteikumu 5. panta 2. punkta formulējuma izriet, ka tajā atļaujas izsniegšana, "ja vien citās tiesību normās nav noteikts citādi", ir pakļauta vienam vispārīgam nosacījumam, proti, ka "paredzētais pasākums neizraisa sekas, kas minētas 4. pantā, vai [ka] šādas sekas var kompensēt, piemērojot papildu noteikumus".

67 Šajā ziņā ir jāpiebilst – nav strīda par to, ka, pirmkārt, *Inntal Süd* noteikumu 4. pantā paredzētais aizliegums veikt "jebkād[u] darbīb[u], kas izmaina [aizsargājamās ainavas apvidus] raksturu vai ir pretrunā [šo noteikumu 3. pantā] izvirzītajam aizsardzības mērķim", būtībā atbilst tam, kas jau ir paredzēts *BNatSchG* 26. panta 2. punktā.

68 Otrkārt, netiek apstrīdēts, ka *Inntal Süd* noteikumu 3. pantā šis aizsardzības mērķis ir izvirzīts vispārīgi, neparedzot precīzus kritērijus vai detalizētus nosacījumus, kuriem būtu pakārtota atļauja īstenot dažādos šo noteikumu 5. panta 1. punktā minētos projektus.

69 Līdz ar to – lai gan *Inntal Süd* noteikumu pieņemšana tik tiešām var zināmā mērā ietekmēt projektu īstenošanas vietas izvēli, to apgrūtinot šo noteikumu 1. pantā definētās aizsargājamā apvidus robežās un, gluži pretēji, atvieglojot tās izvēli ārpus šā apvidus robežām, tostarp

teritorijās, kas pirms minēto noteikumu pieņemšanas bija iekļautas aizsargājamajā apvidū, – šķiet, ka ar šiem noteikumiem nav izveidots būtisks kritēriju un detalizētu nosacījumu kopums viena vai vairāku Direktīvas 2011/92 I un II pielikumā uzskaitīto projektu atļaušanai un īstenošanai, taču tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

70 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts pasākums, kura mērķis ir dabas un ainavas aizsardzība un ar kuru šajā nolūkā ir paredzēti vispārīgi aizliegumi un pienākumi saņemt atļauju, bet nav paredzēti pietiekami sīki izstrādāti noteikumi attiecībā uz Direktīvas 2011/92 I un II pielikumā minēto projektu saturu, sagatavošanu un īstenošanu, neietilpst šīs tiesību normas piemērošanas jomā.

Par trešo jautājumu

71 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/42 3. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts pasākums, kura mērķis ir dabas un ainavas aizsardzība un ar kuru šajā nolūkā ir paredzēti vispārīgi aizliegumi un pienākumi saņemt atļauju, ietilpst šīs tiesību normas piemērošanas jomā.

72 Minētajā tiesību normā ir noteikts, ka attiecībā uz Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punktā neminētiem plāniem un programmām, kuros noteikti pamatprincipi projektu turpmākās attīstības saskaņošanai, dalībvalstis nosaka, vai tie var būtiski ietekmēt vidi.

73 Direktīvas 2001/42 3. panta 4. punktā paredzētais pienākums tātad ir atkarīgs no nosacījuma, kas atbilst šīs direktīvas 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā izvirzītajam otrajam nosacījumam, proti, ka attiecīgajā plānā vai programmā ir jānosaka pamatprincipi projektu turpmākās attīstības saskaņošanai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 12. jūnijs, *CFE*, C-43/18, EU:C:2019:483, 60. punkts).

74 Tādējādi, ņemot vērā apsvērumus, kuri attiecībā uz šo nosacījumu ir izklāstīti šā sprieduma 60.–69. punktā, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/42 3. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts pasākums, kura mērķis ir dabas un ainavas aizsardzība un ar kuru šajā nolūkā ir paredzēti vispārīgi aizliegumi, kā arī pienākumi saņemt atļauju, bet nav paredzēti pietiekami detalizēti noteikumi par projektu saturu, sagatavošanu un īstenošanu, neietilpst šīs tiesību normas piemērošanas jomā.

Par tiesāšanās izdevumiem

75 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/42/EK (2001. gada 27. jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu 3. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts pasākums, kura mērķis ir dabas un ainavas aizsardzība un ar kuru šajā nolūkā ir paredzēti vispārīgi aizliegumi un pienākumi saņemt atļauju, bet nav paredzēti pietiekami sīki izstrādāti noteikumi attiecībā uz Eiropas

Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu I un II pielikumā minēto projektu saturu, sagatavošanu un īstenošanu, neietilpst šīs tiesību normas piemērošanas jomā.

2) **Direktīvas 2001/42 3. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts pasākums, kura mērķis ir dabas un ainavas aizsardzība un ar kuru šajā nolūkā ir paredzēti vispārīgi aizliegumi, kā arī pienākumi saņemt atļauju, bet nav paredzēti pietiekami detalizēti noteikumi par projektu saturu, sagatavošanu un īstenošanu, neietilpst šīs tiesību normas piemērošanas jomā.**

[Paraksti]